

การรับราชการทหาร และประวัติความเป็นมา



ประวัติศาสตร์การทหารของไทย

การดำเนินการด้านการทหาร

๑. คัดเลือกชายฉกรรจ์เข้ามาเป็นทหาร

๒. วางระเบียบการควบคุมบังคับบัญชา ให้สามารถทำการรบได้ตามต้องการ

๓. ฝึกและอบรมให้ชำนาญในการยุทธวิธี

๕๐๒ การเกณฑ์กำลังทหารของไทยโบราณ

- ชายไทยทุกคนต้องเป็นทหารโดยถือเอาตามวงศ์

สกุลของบิดาเป็นหลัก

- ควบคุมเป็นหมู่พวกตามวงศ์สกุล โดยมีหัวหน้า

เป็นเจ้าหมู่

- เจ้าหมู่ ขึ้นต่อเจ้าเมือง ซึ่งเป็นหัวหน้าปกครอง

เขตนั่นๆอีกชั้นหนึ่ง

๕๐๒ การเกณฑ์กำลังทหารของไทยโบราณ (ต่อ)

- เมื่อเจ้าเมืองต้องการกำลังต่อสู้ศัตรู ก็จะส่งเจ้าหมื่นรวบรวมกำลังจัดตั้งเป็นกองทัพ
- ไพร่พลต้องหาอาวุธ พาหนะ และเสบียงอาหาร

ไปเอง



การจัดระเบียบการทหารไทย

การวางระเบียบการทหารของไทย ได้ปรากฏ
เห็นเป็นหลักฐานในรัชสมัย

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

(พ.ศ.๑๕๕๑ – ๒๐๓๑)

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
(สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑)

รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงศรีอยุธยา



สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ทรงจัดระเบียบการทหาร ดังนี้

๑. การตั้งทำเนียบยศ หรือทำเนียบศักดินา

๒. การจัดทำเนียบหัวเมือง

๓. การตั้งทำเนียบหน้าที่กระทรวงทบวงการ



ตั้งทำเนียบยศ

การกำหนดบุคคลในเรื่องศักดิ์นา โดยตั้งอัตราในกฎหมายว่า
บุคคลมียศชั้นใด จะมีที่นาได้เท่าใด

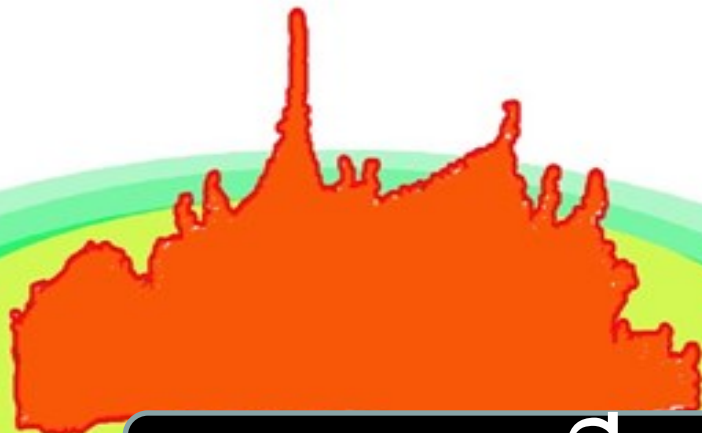
การจัดทำเนียบหัวเมือง

- หัวเมืองชั้นในให้ขึ้นตรงต่อกรุงศรีอยุธยา
- หัวเมืองที่อยู่ห่างไกลออกไป ให้จัดเป็นเมือง

พระยามหานคร เช่น นครศรีธรรมราช

นครราชสีมา พิษณุโลก เป็นต้น ให้มีเจ้าเมือง

มีอำนาจบังคับบัญชาโดยสิทธิ์ขาด



ราชอาณาจักร



หัวเมืองชั้นใน



หัวเมืองชั้นนอก



หัวเมืองประเทศราช

ตั้งทำเนียบหน้าที่กระทรวง ทบวงการ

ฝ่ายทหาร

- สมุหพระกลาโหม กรมกลาโหม เป็น หน.

ฝ่ายพลเรือน

- สมุหนายก กรมมหาดไทย เป็น หน.
- มีเสนาบดีชั้นรองอีก ๔ คน เรียกว่า “จตุสดมภ์”

ได้แก่ ขุนเวียง ขุนวัง ขุนคลัง และขุนนา



สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2

(พระเจ้าอยู่หัว)

รัชกาลที่ 10 แห่งกรุงศรีอยุธยา

กรมพระสุรัสวดี

ตั้งขึ้นเพื่อให้มีหน้าที่ จัดทำบัญชีไพร่พล

แบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

- ในมณฑลราชธานี – ออกพระราชาสุภาวดี
- หัวเมืองฝ่ายเหนือ – พระสุรัสวดีขวา
- หัวเมืองฝ่ายใต้ – พระสุรัสวดีซ้าย

หน้าที่กรมพระสุรัสวดี

- จัดทำทะเบียนไพร่สม และไพร่หลวง
- เป็นหัวหน้าหรือนายทะเบียนกลาง
- รักษาทะเบียน บัญชีหางว่าวควบคุมไพร่พลทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือนทั่วราชอาณาจักร
- ส่งสถิติไปประจำหัวเมืองต่างๆ (หัวเมืองชั้นใน)

หน้าที่กรมพระสุรัสวดี (ต่อ)

- สักเลขไพร่ท้าวราชอาณาจักร
- เร่งรัดตรวจตราให้ผู้บังคับกรมต่างๆ ขวนขวายหาผู้คนมาเข้าทะเบียนทหาร
- กะเกณฑ์ทรัพย์สินในเวลาที่มีการสงคราม

ชั้นหลังมา ราชการยอมรับเงินและสิ่งของที่
ต้องใช้ในราชการแทนการเข้าเป็นทหาร เรียก ว่า
ค่าราชการ และช่วย แต่ก็ยอมให้ในเวลา
บ้านเมืองเป็นปกติเท่านั้น ถ้ามีการศึกก็เกณฑ์
เรียกตัวเข้ารับราชการ

ซึ่ง กรมพระสุรัสวดี ต้องรับหน้าที่ในเรื่อง
ค่าราชการ และช่วย ด้วย

การเกณฑ์กำลังทหารของไทยโบราณ

กำหนดบุคคลเป็น ๔ พวก คือ

๑. คนไทย

๒. นักบวช

๓. คนต่างชาติ

๔. ทาส (รวมทั้งเชลย)



๑. คนไทย คือ บรรดาผู้ชายไทยจะมียศศักดิ์หรือสกุลใดๆก็ตาม ต้องเป็นทหารทุกคน คนต่างชาติที่เกิดในไทย ก็นับว่าเป็นคนไทย



๒. นักบวช คือ นักบวชในพระพุทธศาสนา
หรือศาสนาอื่นๆ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเป็น
ทหาร

๓. คนต่างชาติ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๓.๑ พวกที่ไปมาค้าขายชั่วคราวไม่เรียกเกณฑ์เข้าเป็นทหาร แต่ต้องเรียกเงินแทน หรือเรียกใช้แรงงานเป็นการชั่วคราว

๓.๒ พวกที่มาตั้งภูมิลำเนาอยู่ในเมืองไทย ถ้าใครสมัครรับไว้ในจำพวก “ ทหารอาสา ”

๓.๓ พวกที่เป็นลูกหลานคนต่างชาติ และเกิดในเมืองไทย ต้องเกณฑ์เข้าเป็นทหารอย่างคนไทย



กรมอาสารามเป็นหน่วยงานใหญ่

สังกัดอยู่กับฝ่ายกลาโหม เป็นหนึ่งในกรมอาสาร่างชาติ

หรือที่เรียกว่า อาสาร่าง 6 เหล่า ซึ่งประกอบไปด้วย

มอญ จีน แขก ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส สเปน และจาม

ออกญาเสนาภิมุข เจ้ากรมอาสาญี่ปุ่น ในแผ่นดินพระเจ้าทรงธรรม



๔. ทาส คือ คนไทยที่ตกเป็นทาส หรือเชลย
จะเป็นคนไทยหรือชาติใดก็ตาม ถือเป็นคนชั้น
ต่ำ ไม่ให้มีเกียรติยศเป็นทหาร



การรับราชการทหาร

- อายุ ๑๘ - ๖๐ ปี จึงปลดปล่อย
- แต่ถ้ามีลูกชาย ๓ คน เข้ารับราชการก่อนพ่อ
อายุ ๖๐ ปี ก็ปลดปล่อยคู่กัน
- การเข้าทะเบียนเกณฑ์ อายุ ๑๘ - ๒๐ ปี เรียกว่า
“ไพร่สม”
- เมื่ออายุพ้น ๒๐ ปีแล้ว จึงเข้าเป็นทหาร เรียกว่า
“ไพร่หลวง”

ปัจจุบัน

กิจการที่ดี เป็นหน้าที่ของ

กิจการที่ดี

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน



สุดท้ายเรื่องราวทั้งหมดก็จบลง
เหมือนไม่เคยเกิดขึ้น